

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Науково-навчальний центр прикладної інформатики

ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ

ТРАДИЦІЇ ТА НОВІ НАУКОВІ СТРАТЕГІЇ У ЦЕНТРАЛЬНІЙ ТА СХІДНІЙ ЄВРОПІ

МАТЕРІАЛИ

III Міжнародної науково-практичної конференції

*26–27 червня 2020 р.
м. Київ*

Київ
Інститут інноваційної освіти
2020

УДК 001(063):378.4 (Укр)
ББК 72я43
Т65

До збірника увійшли матеріали наукових робіт (тези доповідей, статті), надані згідно з вимогами, що були заявлені на конференцію.

*Роботи друкуються в авторській редакції, мовою оригіналу.
Автори беруть на себе всю відповідальність за зміст поданих матеріалів.
Претензії до організаторів не приймаються.
При передруку матеріалів посилання обов'язкове.*

Т65 Традиції та нові наукові стратегії у Центральній та Східній Європі : Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 26–27 червня 2020 р.) / ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-навчальний центр прикладної інформатики НАН України. – Київ : ГО «Інститут інноваційної освіти», 2020. – 140 с.

Матеріали конференції рекомендуються освітянам, науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, аспірантам, докторантам, студентам вищих навчальних закладів тощо¹.

Відповідальний редактор: С.К. Бурма
Коректор: П.А. Немкова

Матеріали видано в авторській редакції.

УДК 001(063):378.4 (Укр)

© Усі права авторів застережені, 2020
© Інститут інноваційної освіти, 2020
© Друк ФОП Москвін А.А., 2020

Підписано до друку 03.07.2020. Формат 60x84/16.
Віддруковано з готового оригінал-макету.
Папір офсетний. Друк цифровий. Гарнітура Charter. Ум. друк. арк. 8,14.
Зам. № 0307/20-9. Тираж 100 прим. Ціна договірна. Виходить змішаними мовами: укр., англ.

Виготівник. ФОП Москвін А.А. Цифрова друкарня «Copy Art».
69095, Запоріжжя, просп. Соборний, 109. Тел.: (061) 708-08-80
Інститут інноваційної освіти: e-mail: novaosvita@gmail.com; сайт: www.novaosvita.com

**Видання здійснене за експертної підтримки
Науково-навчального центру прикладної інформатики НАН України
03680, Київ-187, просп. Академіка Глушкова, 40.**

¹ Відповідає п. 12 Порядку присудження наукових ступенів Затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567; п. 28 Постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності»; п. 13 Постанови Кабінету Міністрів України від 12 липня 2004 р. № 882 «Про питання стипендіального забезпечення»

компетенції студентів, доступність формулювання правила, здатність бути інструкцією для виконання різноманітних навчальних дій тощо. Потрібно пам'ятати і про те, що правило повинно бути проілюстроване прикладами, демонструватися за допомогою зорової наочності. Доведено, що розуміння і запам'ятовування інформації перебігає набагато краще і швидше, якщо вербальна презентація правил супроводжується зоровим підкріпленням.

Основне значення правил полягає в тому, що у разі помилки людина може скоректувати мовну дію, підключивши необхідне правило. А форми їх використання у навчальному процесі різні. Наприклад, введення нового граматичного матеріалу може здійснюватися за допомогою граматичних схем. Вони відображають відношення між словами, синтаксичні зв'язки, порядок слів у реченнях тощо. А так як подібні схеми частіше за все прості і однозначні, то будуть зрозумілими всім студентам. На подальших стадіях формування мовних навичок правила виконують роль інструкції, опори, що допомагає правильності мовленнєвих дій. Введення опор дуже важливий момент. Доки навчальні дії не стануть внутрішніми, відповідно теорії діяльності, вони повинні використовуватися відповідно до матеріалізованих опор. Розгорнуті правила, що подаються на стадіях введення матеріалу, на подальших стадіях замінюються згорнутими правилами. Наприклад, правила можуть виступати у вигляді словесного сигналу, який допоможе правильно вибрати вид, час дієслова. Нагадування студентам обставин часу «щодня», «інколи», «завжди», «постійно» та інші допоможе правильному вживанню форми предиката. Використання слова «буду» сприятиме правильному оформленню присудка в значенні майбутнього часу. Змінені таким чином правила є ефективним засобом формування мовних навичок на етапі виконання тренувальних і мовленнєвих вправ.

Л.Ф. Богуславська,

старший викладач кафедри мовної підготовки
Запорізького державного медичного університету

Л.М. Корбут,

старший викладач кафедри мовної підготовки
Запорізького державного медичного університету

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПІДРУЧНИКА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ІНОЗЕМЦІВ «ВСТУПНИЙ ФОНЕТИКО-КОМУНІКАТИВНИЙ КУРС»

Підручник з української мови для іноземців «Вступний фонетико-комунікативний курс» є складовою частиною навчального комплексу «Україна від «А» до «Я» для студентів I-II курсів медичного факультету англomовної форми навчання, спеціальності 222 «Медицина». Він містить 6

змістових блоків (уроків), які розраховані на 130 годин практичних занять. Цей курс створено на основі провідного принципу навчання нерідної мови активної та цілеспрямованої комунікативності.

Увесь мовний матеріал було відібрано з урахуванням його функціонування у тих сферах, що мають практичну спрямованість навчання – навчальній, побутовій, соціокультурній. Авторським колективом були визначені типові ситуації спілкування у цих сферах, виявлені головні комунікативні наміри і потреби студентів – іноземних громадян. На цій основі і був здійснений відбір відповідного мовного лексико-граматичного матеріалу.

Вступний фонетичний курс передбачає послідовне практичне ознайомлення іноземних студентів з українською абеткою, її буквами і звуками та їхнім співвідношенням, з головними закономірностями вимови та правилами читання на рівні складів, слів, словосполучень і речень, а також засвоєнню основних інтонаційних моделей (змістовні блоки 1–3). На наступних уроках (змістовних блоках 4–6) практична фонетика починає виступати у якості супровідного аспекту навчання.

Треба визначити, що навчання вимовляння здійснюється паралельно з навчанням орфографії, техніці читання та письма. Фонетичний і лексико-граматичний матеріал презентується комплексно на кожному уроці – змістовному блоці. Навчання фонетиці спрямоване на формування фонетичних навичок і вмій від артикуляційного усвідомлення та спрямованої уваги до реалізації їх у мові під час ситуативного спілкування.

Вступний курс також закладає системну уяву про українську мову і передбачає знайомство з мінімальним обсягом мовного матеріалу, а саме: з частинами мови і їхнім функціонуванням; з узгодженням у роді, числі і відмінку відмінюваних частин мови; з дієслівним мінімумом і вживанням дієслів I-II дієвідміни у трьох видах часу – теперішньому, минулому, простому і складному майбутньому; з поняттям про називний та знахідний відмінок прямого об'єкту іменників неістоти як складовими частинами відмінкової системи української мови. Значну увагу приділено синтаксису простого і складного речення, визначенню S, P, O мовленнєвої дії. Слід зауважити, що увесь граматичний матеріал презентовано на синтаксичній основі, що наочно демонструє його функціонування у мові.

Важливим є те, що у підручнику надана до кожного змістового блоку – уроку певна кількість мовних зразків у вигляді різноманітних структур простого і складного речення, а також тематичних мікродіалогів. На наш погляд, саме вони уявляють собою єдність фонетико-інтонаційних і лексико-граматичних засобів мови і надають змогу студентам – іноземним громадянам реалізувати за їх допомогою будь-яку інтенцію у визначеній ситуації спілкування включно з елементами мовного етикету.

Лексика вступного фонетико-комунікативного курсу налічує до 500 лексичних одиниць як для активного, так і пасивного володіння, що формує у студентів потенційний словник. Використовуються такі форми роботи з лексикою, як переклад за допомогою українсько-англійського словника-довідника або електронного словника, наочність у вигляді малюнків і фотографій, різноманітних таблиць і схем.

Уся система завдань підручника спрямована не тільки на вироблення навичок і вмінь фонетичного і граматичного оформлення висловлювань українською, але й активний розвиток чотирьох видів мовленнєвої діяльності – аудіювання, письма, читання, говоріння. Тому значна увага приділяється становленню діалогічного і монологічного мовлення. Студенти вчаться повідомленню, запиту, уточненню або перезапиту інформації. Вони мають вміти розпочати, продовжити або закінчити діалог, відтворювати мовні зразки у ситуаціях аналогічних раніше вивченим.

Навчання аудіюванню спрямоване на розвиток слухової уваги, пам'яті, усвідомлення прослуханої інформації. Викладач розвиває вміння розуміти невелике за обсягом повідомлення, зміст реплік співрозмовника під час діалогу, які побудовані на знайомому лексично-граматичному матеріалі і співвідносячись з рівнем мовної компетенції.

Багато уваги у підручнику приділяється формуванню навичок і вмінь читання, зняттю труднощі техніки читання, розвитку механізмів читання (пам'яті, уваги, мовної здогадки), вмінню не тільки читати вголос, але й «про себе». Значна кількість тренувальних вправ має цільову установку «Слухайте, повторюйте, читайте!».

Для відпрацювання навичок і вмінь техніки письма надана достатня кількість тренувальних вправ письмового характеру.

Слід зазначити, що наявність розділу «Виконай сам!» сприяє не тільки закріпленню навчального матеріалу, але й закладає навички активної і цілеспрямованої позааудиторної самостійної роботи студентів – іноземців.

Таким чином, вступний фонетико-комунікативний курс навчального комплексу «Україна від «А» до «Я» відповідає всім умовам вивчення української мови як засобу спілкування у мовному середовищі в умовах білінгвізму і закладає базовий рівень для подальшого навчання.